

רבינו חננאל

ז:

ואַלטערין ג"ש לאַפּוקי תרומה וא"ת אַמאי אַלטערין ג"ש דרבי כיון **די**ענין **מקדש** מג"ש דטומאה נילף קודש מדאיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא **זה** ולא בתרומה דהשתא ליכא למיפרכ ואימא **זה** ולא קודש הואיל וקודש הוא כזרת כמו מקדש אצל תרומה לא דמי למקדש וי"ל

דאִלטֶרֶיךָ ג"ש לאַייתורי **זה** לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא אִלטֶרֶיךָ דמהיכא תיתי דמהיקשא דמקדש לא אמי ג"ש דרבי לא הוה מרבינן נבלת עוף אלא אדרבה הוה ממעטינן ליה מני יגע וזה אחא למעוטי תרומה ומיהו תימיה למה לי ג"ש דרבי תיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה כפרק בתרא דמכות (דף יד:): **יִשָּׁא** כִּי **בַּעֲנִין** הוּא דִּהְיָא ג' **טומאות**. אכתי איכא טובא כגון אוכל תרומה בטומא' וטמא ששימש אלא נקט הני לרבותא **דיש** להביא אע"פ שהן חמורות וכי ממעט להו ממעט נמי אחריני א"י נקט הני אע"ג דלאו טומאה ממש ניניהו אלא בלשון טומאה נכתבו וא"ת איך יכפר על כולן הא אמר לקמן (דף פ:): כפרה אחת מכפר ואינו מכפר ז' כפרות וליכא למימר דה"ק יש להביא אחת מג' טומאות ^(י) דא"כ אמאי אִלטֶרֶיךָ מטומאה ולא כל טומאה דלא מכפר אלא אחת תיפוק ליה מאחת דדרשינן מיינה לקמן דאינו מכפר ז' כפרות וע"כ אית לן לאוקמה בטומאת מקדש וקדשיו לפי שחלק הכתוב וי"ל דלא חשיב ז' כפרות אלא כשמכפר מה שקרבן אחר מכפר וכן משמע לשון הקונטרס דלקמן מדע דהא מכפר על הקודש ועל המקדש ולא מיקרי ז' כפרות כיון שאין קרבן אחר מכפר כענין זה: **בַּע"ז** **הוא** **אומר** **לִמְעַן** **טמא** **את** **מקדשי**. פירוש קדושת שמי והאי קרא צמוק' כתיב וקסדר האי תנא מולך היינו ע"ז ופלוגתא היא בפרק ארבע מיתות (סנהדרין ד' סד:): **ובכפר** **על** **הקדש**. אע"ג דצמקדש מיירי כדמוכח לקמן בשמעתין מ"מ מדאפקיה רחמנא

בלשון קודש שמעינן טומאת קודש ומדאיתקש ליכא למימר דאס כן תרומה נמי: **אִי** בשוגג בר קרבן הוא. הכא אתי שפיר דפשיטא ליה דלא מכפר אבר קרבן כדדרשינן בסיפא דברייתא חטאים דומיא דפשעים דלאו בני קרבן אצל לקמן דפרין אסיפא דברייתא גופה דקתני יכול על כל טומאה של קודש וכו' האי בר קרבן הוא משמע דבלאו הך דרשה דחטאים דומיא דפשעים פשיטא ליה דלא מכפר אבר קרבן ונראה דפשיטא ליה משום

וכפי **הסם**. בטומאת מקדש בפרשת פרה אדומה: **זה** **למה** **לי**. למעוטי תרומה דמהיכא תיתי לחיובא דמהני לא אחיא שכן כרת: **לרבות נבלת עוף טהור**. המטמאה בזית הצליעה שאס אכלה ונכנס למקדש **חייב**: **משום**

וכתיב התם יטמא יהיה עוד טומאתו בו מה להלן טומאת מקדש אף כאן טומאת מקדש ואלא בה למה לי לרבות נבלת עוף טהור הא אמרת בה מיעוטא הוא משום דמיעוטא הוא אייתר כתיב ^אאו כי יגע דבר נגיעה אין דלאו בר נגיעה לא וכתיב בה מיעוטא הוה מיעוט אחר מיעוט ^בואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבו': יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בפנים וכו': ת"ר ^גוכפר על הקדש מטומאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר ^דלמען טמא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר ^הושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא חטמאו בהם בשפיכות דמים הוא אומר ^וולא חטמא את הארץ יכול על ג' טומאות הללו היא שעיר מכפר ת"ל ^זמטומאות בני ישראל ולא כל טומאות מה מצינו שחלק הכתוב מכלל כל טומאות הוי אומר טומאת מקדש וקדשיו אף כאן בטומאת מקדש וקדשיו דרבי ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר ^חוכפר על הקדש מטומאות מטומאות של קודש יכול על כל טומאה שבקודש היא שעיר זה מכפר תלמוד לומר ^טומפשעיהם לכל חטאתם ^יחטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומנין ליש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף ששעיר זה תולה ת"ל לכל חטאתם חייבי חטאות במשמע אמר מר יש לי בענין זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במזיד בר קטלא הוא אי בשוגג בר קרבן הוא במזיד ולא אתרו ביה בשוגג ולא אתיידע ליה גילוי

חטאות במשמע ולא גרסינן כל חייבי חטאות: **חייבי חטאות במשמע**. הראוי לזא לידי חטאת לכשתודע לו ידיעה בסוף: **בר קרבן** הוא. כבר מפורש קרבן בפרשת שלח לך ^[במדבר טו]: **צמזיד ולא אתרו ביה**. ואינו נהרג בזה התראה כדאמרני בנסהדרין בפרק היו בודקין (דף מה:). **ולא אסיידע ליה**. סלקא דעתך אמינא לתלי ליה להגן מן היסורין עד שיודע לו: ^א

דאחי משער המשתלה דמכפר על ^ב) כמה עבירות ומרובה כפרתו אפ"ה אינו מכפר אבר קרבן כדדרשינן ציה הסם חטאים דומיא דפשעים וכ"ש אבר קטנא ואבר מלקות דלא מכפר כדמוכח הסם דאמר חייבי מלקיות שעבר עליהן יום הכפורים חייבין ופרין פשיטא מ"ש מחייבי חטאות ואשמות ודאין וא"ת וטוקי כגון דלתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה וי"ל דהאי ^ג) נמי נפקא לן מסיפא דברייתא דלא תלי ליה: **בַּמִּזְיָד** **וְאִא** **אתרו** **ביה**. ואס תאמר והא לא אחיא לכלל חטאת וי"ל דהשתא דמוקי צמזיד לא הוי חטאים אלא פשעים ובפשעים לא צעינן דאתיא לכלל חטאת דכולהו לאו בני חטאת ניניהו אצל גבי שפיכות דמים קשיא דמוקי ליה בשוגג ולא אסיידע ליה והא לא אחי לכלל חטאת ואין לומר הואיל ואחי לכלל גלות אחי לכלל חטאת קרינא ציה דהא מוקי להו גמי בהנך דלאו בני גלות ניניהו ויש לומר אף על גב דלא אחי לכלל חטאת אין לחוש כיון דתלי נמי אטומאת מקדש וקדשיו דלתי לכלל חטאת וכן משמע לקמן דפרין וניכפר פנימי אדידיה ואדחילון ואע"ג דכפרת חילון לא אחי לכלל חטאת וא"ת והאיך אפשר לאוקמה צמזיד והא לא משכחת ציה כפרת חילון דהיינו אין צה ויש זה וי"ל דאין לחוש דמוקמא כפרת חילון אטומאת מקדש וקדשיו גרידא וא"ת והיכי מצי לאוקמה צמזיד ולא אתרו ציה הלא בגדי כהונה מכפרין על אלו ג' עבירות ^ד) אפוד על ע"ז כתונת על שפיכות דמים ומכנסים על גילוי עריות וי"ל דצעי למימר ששעיר הפנימי יכפר עמהם זה בלא זה לא יועיל ואע"ג דלקמן פריך וניכפר פנימי אדידיה ואדחילון ולא צעי למיפרכ וניכפרו תרוייהו אחד דשתי קרבנות ודאי אין סברא שיצואו לכפר על דבר אחד אצל זה אפשר דבגדי כהונה יכפרו עם קרבן דבר אחד: **בַּשּׁוֹגֵג וְאִא** **אתיידע** **לִיה**. ואס תאמר והמקשה מה היה סבור דהא כי מוקמינן ליה בטומאת מקדש וקודש איירי נמי בשוגג ולא אתיידע ליה דהיכא דלתיידע ליה בר קרבן הוא ויש לומר דמטומאת מקדש וקדשיו אחי שפיר דאיכא לאוקמה צמזיד ואפילו אתרו ציה דליכא ^ה) כרת ומשום הכי פריך טפי אהנך ג' טומאות דאיכא למיפרכ צין בשוגג צין צמזיד אצל קשיא דאטומאת מקדש וקדשיו נמי איכא למיפרכ אמזיד אי צמזיד בר מלקות הוא דחייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן:

גילוי

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

מסורת הש"ס

א) ניומא מג. **ו**ט"ז, **ב**) כריתות כה: **ג**) נאחרי פקין יצ, **ד**) נשון דל"כ מנומנס ויש להגיה דלכמי במקום דל"כ. **ד**ש"א, **ה**) נזחנים פח: **ו**) **ו**) **ו**) לאלא כרת, **ז**)

◄‏ ►

תורה אור השלם

1. קל דננע במות בנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא את משכן יי טמא ונברכתה הנפש והוא משקאל כי מי נדה לא זרק עליו טמא יהיה עוד טמא'ו בו. במדבר יט יג

2. או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו אשר יטמא בה ונעלם מפניו והוא ידע ואשם: ויקרא ה ג

3. וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם: ויקרא טו טז

4. ואני אתן את פני באיש ההוא ונבדתי אותו מקרב עמו כי מודעו נתן למנף למען טמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי: ויקרא כ ג

5. ושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו ביהם אני יי אלהיכם: ויקרא יח ל

6. ולא תטמאו את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני יי שכן בתוך בני ישראל. במדבר לה לד

◄‏ ►

הגהות הב"ח

א) תוספות ד"ה אז וכו' דמכפר על עבירות ידועות ומרובה וכו' כדדרשינן ציה הסם. י"ב צ"י בתרא דכריתו': **ב**) בא"ד וי"ל דהאי מיהא נפקא:

◄‏ ►

מוסף רש"י

מה פשעים שאינם בני קרבן. דפשעים היינו מדין, שמורד בכבו, וכן הוא אומר (מ"ב ג) מלך מולך פשע כי (כריתות כה:).